

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРКАСЬКА МІСЬКА РАДА
ESCOLA SUPERIOR DE CIÊNCIAS EMPRESARIAIS INSTITUTO POLITÉCNICO DE
VIANA DO CASTELO
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР СТАЛОГО РОЗВИТКУ»
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ



ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ XXIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20 жовтня 2022 року

Черкаси
ЧДТУ
2022

Організаційний комітет:

Григор О. О.	д-р політ. наук., професор, ректор ЧДТУ
Демиденко В. В.	канд. екон. наук., доцент, декан факультету економіки та управління ЧДТУ
Манн Р. В.	д-р екон. наук., професор, завідувач кафедри економіки та управління ЧДТУ
Петкова Л. О.	д-р екон. наук., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ
Коломицева О. В.	д-р екон. наук., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики і маркетингу ЧДТУ
Фінагіна О. В.	д-р екон. наук., професор, завідувач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування ЧДТУ
Гончаренко І. Г.	д-р наук держ. упр., професор, завідувач кафедри фінансів ЧДТУ
Ільченко Н. В.	канд. наук з держ. упр., доцент, доцент кафедри економіки та управління ЧДТУ

Т33 **Теорія** і практика сучасної економіки : матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної конференції : 20 жовтня 2022 р. [Електронний ресурс] / Уроряд.: Р. В. Манн, Н. В. Ільченко ; відп. ред. Р. В. Манн ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2022. – 199 с. Укр., англ., португ. мовами.

У матеріалах конференції висвітлено стратегічні питання розвитку економіки, вдосконалення інвестиційної привабливості регіонів, галузей і підприємств, інтенсифікації інтеграційних процесів та інші актуальні проблеми сучасної економіки, фінансів, менеджменту та маркетингу, публічного управління та адміністрування в умовах глобальних викликів.

УДК 33 (063)

Оргкомітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим, вважаємо можливою їх публікацію з метою обговорення.

ЗМІСТ

Abílio José. IMPACTOS ECONÓMICOS DO NORTE 2020	3
Ананченко М. О. (наук. кер. Кудріна О. Ю.) УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНОМ	6
Ахновська І. О., Ахновський Д. В. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДЕФІНІЦІЄЮ «МІСТО»	8
Березюк-Рибак І. Р. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ	11
Біла В. Г., Омеляненко В. А. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	13
Білан А. О. РОЛЬ ОСВІТИ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	15
Білик О. А., Білик В. О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	17
Бойко М. Д. КРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ІТ ГАЛУЗІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	19
Бойко Н. Л. (наук. кер. Пепчук С. М.) ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ В ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	21
Болучевський О. І. НАПРЯМИ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	23
Бурлаков Р. М., Данилевський В. В. УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ТЕАТРУ ТА ТЕАТРАЛЬНОЇ СПРАВИ.....	25
Буш О. О. (наук. кер. Саламатов В. О.) ПУБЛІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ	27
Вербицька А. О., Зачосова Н. В. СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	29
Винокуров П. П., Рябоконт Н. П. КОНЦЕПТ БЕЗПЕКИ РЕГІОНАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ ХАОСУ ТА ФРАКТАЛЬНИЙ ПОГЛЯД НА ОРГАНІЗАЦІЮ БІЗНЕСУ	31
Волошин І. В., Кравченко Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	34
Волошко Є. В. (наук. кер. Штика Ю. М.) НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	36
Гайдамака А. Ю. МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА	38
Гармаш Р. О., Калюжна В. І. ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	41
Горбанець С. Ю. СУЧАСНІ ШЛЯХИ ТА ФОРМИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ	44
Григор О. О., Борозинець А. В. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО НАРКОТИКІВ: ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ	46
Григораш С. Ю. ЗАСОБИ РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН В АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВАХ УКРАЇНИ.....	48
Гуріненко Ж. Е. (наук. кер. Ільченко Н. В.) ПРОБЛЕМАТИКА АДАПТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ДО ЦИВІЛЬНОГО ЖИТТЯ	49

Демиденко В. В., Демиденко С. Л. КАЙДЗЕН – ФІЛОСОФІЯ БІЗНЕСУ	51
Zhylenko R. V. COMPARATIVE ANALYSIS OF SOURCES OF FUNDING OF THE CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS AT THE NATIONAL LEVEL AND IN CARPATHIAN REGION OF UKRAINE	53
Жураковський І. О. СТАЛИЙ РОЗВИТОК – ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ	57
Захарова О. В. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІСОВОГО ВИРОБНИЦТВА.....	58
Зеленкевич Д. С. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ КЛАСТЕРІВ	62
Зеленяк А. О., Крижанівська А. О. РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	63
Зленко Н. М. ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У КУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ ЄС.....	65
Зленко О. А. ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЗА І ПРОТИ.....	67
Зубрицька-Потилко О. В. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	69
Ільченко Н. В., Бінусова М. К. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТУ БЛОКЧЕЙН В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ	71
Ілляшенко Н. С., Бабич К. В. ПОЗИЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ У СВІТОВОМУ СПІВТОВАРИСТВІ	73
Коваленко Є. Є. (наук. кер. Кравченко М. С.) ЗАГАЛЬНИЙ АСПЕКТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	75
Коваль С. Ю. (наук. кер. Россоха В. В.) ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНУ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ БДЖІЛЬНИЦТВА.....	77
Козирев Д. М. (наук. кер. Захарова О. В.) ПОБУДОВА РОЗУМНИХ МІСТ ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ	79
Кононенко Г. С. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ СЛУЖБОЮ ЗАЙНЯТОСТІ ЗАДЛЯ ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ	80
Косик В. С. (наук. кер. Божкова В. В.) ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	82
Костирко Д. Р. (наук. кер. Саламатов В. О.) ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	84
Кошеленко С. В. ОНЛАЙН СЕРВІСИ В ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	85
Кравченко А. В. (наук. кер. Беляєва О. П.) ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	90
Крижанівська Л. Г., Онищак Н. В., Крижанівська А. О. ДОКУМЕНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	91
Лю Лу (наук. кер. Кудріна О. Ю.) ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ	94

Люй Сун (наук. кер. Божкова В. В.) ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	95
Манн Р. В., Баранов Г. О. ЗНАЧЕННЯ НЕОКОНСЕРВАТИЗМУ 1970-1990 РОКІВ В СЬОГОДЕННІ.....	97
Манн Р. В., Котенко М. В. ПРОБЛЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	99
Мартінович В. Г. ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КРАЇН СВІТУ	102
Мартиненко А. В. (наук. кер. Беляєва О. П.) ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ В РЕГУЛЮВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧИХ ТА ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ ШКІЛ.....	105
Марченко О. Ю. (наук. кер. Манн Р. В.) ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІТ-СФЕРИ.....	106
Марціх Є. А. (наук. кер. Беляєва О. П.) ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ.....	110
Мильніченко С. М., Ільченко Н. В. СИСТЕМА CITIZEN RELATIONSHIP MANAGEMENT: СУТНІСТЬ ТА ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ.....	111
Михайлусь Д. О. ІНТЕРАКТИВНІ АСПЕКТИ МУЗЕЙНОГО МАРКЕТИНГУ	114
Момот С. В. (наук. кер. Манн Р. В.) НОРМАТИВНЕ ПІДҐРУНТЯ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	116
Ніколаєнко Л. А. (наук. кер. Беляєва О. П.) ТЕХНОЛОГІЯ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ: ВИКОРИСТАННЯ ЗАКОРДОННОЇ ПРАКТИКИ	118
Новицька М. В. ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК СУЧАСНИЙ ТРЕНД ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.....	120
Олійник Д. Р. (наук. кер. Пепчук С. М.) ОПТИМІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ	122
Омельяненко О. М. ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-СТРАТЕГІЙ В СЕКТОРІ КРЕАТИВНИХ ПОСЛУГ	124
Омельяненко В. А., Вернидуб М. О. КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ СТРАТЕГІЙ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ	126
Онищак Н. В., Крижанівська Л. Г., Сисоєва О. В. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ	127
Печенова Я. В. ОСОБЛИВОСТІ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ У ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	129
Podolian Y., Sushko N., Tymoshenko I. FUNDAMENTALS OF LEGAL REGULATION OF TOURIST ACTIVITIES IN UKRAINE	132
Пріхно І. М., Бривус М. В. МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	134
Пріхно І. М., Деркач Д. В. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНІЙ ГАЛУЗІ	137
Пріхно І. М., Хандюк М. В. НАРОЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	139

Проданова Л. В. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	142
Ромась К. Ю. (наук. кер. Кудріна О. Ю.) ПОТЕНЦІАЛ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	144
Rybalkina Ye., Walizad N., Bielova O. THE ROLE OF PROJECT MANAGEMENT IN THE SUCCESS OF THE COMPANY	145
Самодай В. П., Бакін М. П. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	147
Самодай В. П., Гусєва В. О. СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	149
Самодай В. П., Донський М. Л. ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....	151
Самодай В. П., Ткаченко І. І. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	153
Silva Hermenegildo. PODER DE MERCADO EM PORTUGAL: UMA COMPARAÇÃO DAS INDÚSTRIAS TRANSFORMADORAS E DE SERVIÇOS	156
Silva Maria Gertrudes Ferreira. DISCUSSÃO DO IMPACTO ECONÓMICO DOS JOGOS DE FUTEBOL PROFISSIONAL NAS NUTS II DE PORTUGAL.....	159
Silva Frederico. DETERMINANTES DO ENDIVIDAMENTO DA ADMINISTRAÇÃO LOCAL	162
Сісєцька В. І. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ В УКРАЇНІ.....	165
Cerquideira Catarina, Mann Yana. O CLUSTER TRANSFRONTEIRIÇO TÊXTIL/VESTUÁRIO/MODA NA EURO-REGIÃO GALIZA /NORTE DE PORTUGAL	168
Скопінцева Б. Р. (наук. кер. Коломицева О. В.) ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ.....	171
Скорик О. О., Савенко О. В. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	173
Сусід О. П. (наук. кер. Бурцева Т. І.) РОЛЬ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ В АНАЛІЗІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	175
Химич О. С. (наук. кер. Пепчук С. М.) АНАЛІЗ ОСНОВНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	177
Чжан Сухан (наук. кер. Кудріна О. Ю.) СТРАТЕГІЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ РЕГІОНУ	179
Чмут Д. В., Слинько М. Ю. ВПЛИВ COVID-19 НА БАНКРУТСТВО В УКРАЇНІ.....	180
Юхименко Ю. М. (наук. кер. Ільченко Н. В.) ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	182
Юхимчук Ю. О., Ільченко Н. В. ОЦІНКА ВІДКРИТОСТІ, ПРОЗОРОСТІ ТА ПІДЗВІТНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	184
Яковець І. О., Ільченко М. О. СТАН РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ ТА КРЕАТИВНОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ	187
Якушева О. В. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС.....	191
Якушева О. В., Лабунько В. С. РЕГІОНАЛЬНІ ДИСПРОПОРЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	193

Наукове електронне видання

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ XXIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20 жовтня 2022 року

Українською, англійською, португальською мовами.

В авторській редакції

Технічний редактор *Т. А. Манжура*

Гарн. Times New Roman. Обл.-вид. арк. 24,45. Зам. 22-97.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006.

Редакційно-видавничий відділ ЧДТУ
red_vidav@chdtu.edu.ua

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО НАРКОТИКІВ: ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ

Григор О. О., *д.політ.н., професор, ректор*
Черкаський державний технологічний університет
Борозинець А. В., *здобувач вищої освіти*
Черкаський державний технологічний університет

Проблема в сфері наркотиків на сьогодні набула глобального явища і генерує велику кількість соціальних, економічних, правових проблем та проблем в сфері охорони здоров'я в усіх країнах світу. Так, згідно досліджень протягом 2020 року близько 275 мільйонів людей вживали психотропні препарати та очікуване зростання на 11 % у всьому світі та на 40 % тільки в Африці до 2030 року, а також приблизно 36 мільйонів людей із розладами, пов'язаними з вживанням наркотиків, а масштаби проблем громадського здоров'я пов'язаних із вживанням наркотиків, розладами, пов'язаними з вживанням наркотиків, і пов'язаними з цим станами здоров'я залишається дуже високим. Згідно з останніми оцінками ВООЗ, близько 583000 смертей були прямо чи опосередковано пов'язані з вживанням наркотиків у 2019 році, при цьому близько 450000 смертей були пов'язані з опіоїдами, а близько 14000 – з коноплею. Вживання ін'єкційних наркотиків є причиною приблизно 20 % ВІЛ-інфекцій за межами Африки на південь від Сахари і, згідно з останнім звітом ВООЗ про прогрес у сфері ВІЛ, вірусного гепатиту та інфекцій, що передаються статевим шляхом, значно сприяє епідеміям гепатиту В і гепатиту С у всіх регіонах [1].

Така ситуація вимагає від урядів на рівні країн розробки ефективної політики щодо наркотиків з метою зменшення їх негативного впливу на всі сфери життєдіяльності населення.

Відповідно до документів Європейського Союзу: «Політика щодо наркотиків – це загальний напрямок і підхід уряду до вирішення проблем (незаконних) наркотиків. Він охоплює всю систему законів, регуляторних заходів, напрямків дій і пріоритетів фінансування щодо (незаконних) наркотиків, які вводяться в дію урядом або його представниками» [2].

Стаття у Вікіпедії дає нам наступне визначення: «Державна політика щодо наркотиків – це політика щодо контролю та регулювання психоактивних речовин, особливо тих, які викликають фізичну або психічну залежність. Дана політика зазвичай спрямована на боротьбу з наркоманією чи залежністю, враховуючи, як попит, так і пропозицію наркотиків, а також пом'якшення шкоди від вживання наркотиків і надання медичної допомоги та лікування» [3].

Заходи щодо зменшення попиту включають добровільне лікування, реабілітацію, замісну терапію, боротьбу з передозуванням, альтернативи ув'язненню за дрібні правопорушення, пов'язані з наркотиками, призначення ліків за медичним рецептом, просвітницькі кампанії, громадські соціальні послуги та підтримку сімей.

Зменшення пропозиції включає такі заходи, як проведення зовнішньої політики, спрямованої на викорінення міжнародного культивування рослин, які використовуються для виробництва наркотиків, і перехоплення торгівлі наркотиками, штрафи за злочини, пов'язані з наркотиками, ув'язнення осіб, засуджених за злочини, пов'язані з наркотиками.

Політики, які допомагають пом'якшити небезпеку вживання наркотиків, включають програми використання шприців-голок, програми заміни наркотиків і безкоштовні засоби для перевірки чистоти наркотиків тощо.

Зрозуміло, що особливості формування та реалізації державної політики в цій сфері відрізняються від країни до країни.

Треба зазначити, що до недавнього часу уряди більшості країн слідували моделі наркополітики, яка була затверджена з 1961 року Конвенціями по наркотикам Організації Об'єднаних Націй (ООН). Ця модель приділяє особливу увагу законодавству та програмам, що спрямовані на стримування та поступову ліквідацію постачання заборонених наркотичних засобів. Але більшість політиків змушені на сьогодні переглянути дані принципи в зв'язку з тим, що так і не відбулося значного скорочення масштабів незаконного обігу наркотиків; збільшуються серйозні негативні наслідки діючої глобальної системи контролю над наркотиками; в сфері охорони здоров'я почали з'являтися проблеми, пов'язані з наркотиками, а також проблеми з порушенням прав та свобод людини в процесі встановлення контролю над обігом наркотиків. А в той же час, результати досліджень та практичний досвід свідчать, що деякі з цих проблем можуть бути вирішені шляхом відповідних політик та ініціатив, які не ставлять першочерговим завданням зниження споживання наркотиків чи обсягів незаконного обігу наркотиків [4].

Ми погоджуємося зі спеціалістами Міжнародного консорціуму з наркополітики, які запропонували наступні принципи, на які повинні спиратися уряди при розробці національних стратегій боротьби з наркотиками, зокрема:

1) необхідно ґрунтуватися на структурованій та об'єктивній оцінці пріоритетів та сучасних даних;

2) всі заходи повинні здійснюватися у повній відповідності до міжнародного законодавства в області прав людини;

3) наркополітика повинна в першу чергу бути спрямована на зменшення негативних наслідків споживання та обороту наркотиків, а не на зниження масштабів споживання наркотиків та розміру наркоринку;

4) політика та відповідні заходи повинні бути спрямовані на сприяння соціальній інтеграції вразливих груп;

5) в процесі обговорення та здійснення стратегій уряди повинні налагоджувати відкриті та конструктивні відносини з представниками громадянського суспільства [4].

Складність факторів, які впливають на рівні та моделі виробництва, постачання та використання наркотиків, означає, що уряди повинні застосувати високоструктурований підхід до розробки комплексних і інтегрованих заходів у сфері політики щодо наркотиків – закони про наркотики та їх забезпечення є лише однією з багатьох сфер діяльності уряду, які можна використовувати для вирішення проблеми наркотиків.

Список використаних джерел

1. Public health dimension of the world drug problem. URL : https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA75/A75_43-en.pdf (дата звернення: 14.10.2022).

2. Evaluating drug policy. A seven-step guide to support the commissioning and managing of evaluations. URL : <https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/4680/td0417390enn1.pdf> (дата звернення: 14.10.2022).

3. Drug policy. URL : https://en.wikipedia.org/wiki/Drug_policy (дата звернення: 12.10.2022).

4. Drug Policy Guide. URL : http://fileserv.idpc.net/library/IDPC-Drug-Policy-Guide_2nd-Edition.pdf (дата звернення: 16.10.2022).

.....